

เชื้อไวรัส เป็นไวรัสเดงกี มี ๔ Serotypes (ได้แก่ DEN๑, DEN๒, DEN๓ และ DEN๔)

ยุงลาย เป็นพาหะนำเชื้อมาสู่คน มี ๒ ชนิด คือ ยุงลายบ้าน และยุงลายสวนหากชุมชนใดมีองค์ประกอบทั้ง ๓ ประการอยู่ครบถ้วน โรคไข้เลือดออกสามารถเกิดและระบาดในชุมชนนั้นได้ ในขณะที่วัคซีนป้องกันโรคไข้เลือดออกยังอยู่ในระหว่างการพัฒนาสำหรับเชื้อไวรัสเดงกีซึ่งไม่มียาฆ่าเชื้อโดยเฉพาะ ดังนั้นกลวิธีควบคุมโรคไข้เลือดออกในปัจจุบันคือการควบคุมยุงพาหะนำโรคให้น้อยลงซึ่งทำได้โดยการควบคุมแหล่งเพาะพันธุ์การกำจัดยุงตัวเต็มวัยและลูกน้ำ

กิจกรรมที่ ๒ อบรมเชิงปฏิบัติการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกในชุมชน

จัดอบรมเชิงปฏิบัติการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกในชุมชน พื้นที่รับผิดชอบทั้งหมด ๕ หมู่บ้าน หมู่ที่ ๑ บ้านยารอ หมู่ที่ ๒ บ้านโคกตืด หมู่ที่ ๓ บ้านโคกสุข หมู่ที่ ๗ บ้านแคนา หมู่ที่ ๑๑ บ้านไต่จะเจ๊ะ ร่วมกับทีมอสม.และผู้นำชุมชน โดยเชิญวิทยากรจากศูนย์ควบคุมโรคนำโดยแมลง ที่ ๑๒.๓ นราธิวาส โดยให้ความรู้เรื่อง มาตรการควบคุมและการป้องกันโรคไข้เลือดออกในชุมชน มีผู้เข้าร่วมอบรม จำนวน ๑๒๐ คน ดำเนินการจัดอบรม เมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๒ ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลบางปอ อำเภอเมืองนราธิวาส

กลวิธีควบคุมโรคไข้เลือดออกในปัจจุบันคือการควบคุมยุงพาหะนำโรคให้น้อยลงซึ่งทำได้โดยการควบคุมแหล่งเพาะพันธุ์การกำจัดยุงตัวเต็มวัยและลูกน้ำ

การป้องกันโรคลวงหน้า

การดำเนินงานที่สำคัญที่สุดในการควบคุมไข้เลือดออก คือ การป้องกันโรคลวงหน้าเพื่อมุ่งเน้นการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคไข้เลือดออก ซึ่งต้องดำเนินการก่อนโรคเกิดหากเกิดการระบาดแล้วการควบคุมจะทำได้ลำบาก และสูญเสียงบประมาณในกาดำเนินงานเพิ่มมากขึ้น

พื้นที่เป้าหมายของการป้องกันโรคลวงหน้า คือ หมู่บ้าน และชุมชนทุก แห่งไม่มีพื้นที่ยกเว้นเพราะในปัจจุบันโรคได้แพร่กระจายไปในพื้นที่เกือบทุกแห่งทั่วประเทศแล้ว ฉะนั้นการดำเนินงานป้องกันโรคอย่างมีประสิทธิภาพทุกพื้นที่จึงควรปฏิบัติงานตามมาตรการป้องกันโรคลวงหน้า เพื่อตัดวงจรการแพร่เชื้อไวรัสในหน้าแล้ง ดังนี้

๑. วิเคราะห์สาเหตุการระบาด และสอบสวนแหล่งรังโรค

๒. กำจัดศักยภาพของแหล่งรังโรคในพื้นที่เสี่ยง เพื่อลดจำนวนลูกน้ำยุงลายให้เหลือน้อยที่สุด คือ ให้มีค่าดัชนีลูกน้ำยุงลาย ($HI \leq 10, CI = 0$)

๓. ระวังการแพร่เชื้อในพื้นที่ ด้วยการเฝ้าระวังโรค ค้นหาผู้ป่วย และตรวจวินิจฉัยโดยเร็ว

แนวทางปฏิบัติเมื่อเกิดโรคไข้เลือดออกระบาด

เมื่อเกิดมีผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกเกิดในชุมชนหรือหมู่บ้าน เจ้าหน้าที่ต้องดำเนินการควบคุมโรคด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้โรคไข้เลือดออกสงบโดยเร็วที่สุด ไม่ให้ระบาดติดต่อไปยังชุมชนอื่น หากเริ่มดำเนินการควบคุมช้า โรคจะแพร่กระจายออกไปอย่างกว้างขวางจนเกินกำลังที่จะควบคุม โดยปกติแล้วโรคไข้เลือดออกมักจะระบาดในฤดูฝน คือ ประมาณเดือนพฤษภาคมถึงเดือนกันยายน หรือเดือนตุลาคม ของทุกปี แต่ทั้งนี้สภาพภูมิอากาศในแต่ละท้องถิ่นมีความแตกต่างกัน จึงทำให้ช่วงเวลาที่โรคไข้เลือดออกระบาดมีความแตกต่างกัน สิ่งที่สำคัญที่สุดสำหรับการควบคุมการระบาด เพื่อลดการแพร่กระจายของโรค คือ การเฝ้าระวังโรค (Disease Surveillance) ที่รวดเร็ว ถูกต้อง และครบถ้วน เพื่อให้รู้การเกิดโรคได้โดยรวดเร็ว การเฝ้าระวังทางกีฏวิทยา (Vector Surveillance) สำรองค่าดัชนีลูกน้ำยุงลาย ติดตามการเปลี่ยนแปลงประเภทแหล่งเพาะพันธุ์ที่สำคัญ (Key Container) ของยุงลาย การเฝ้าระวังเกี่ยวกับผู้ป่วยและเชื้อ โดยศึกษาแนวโน้มของโรค ชนิดของ serotype